

INLEIDING

Vandaag in de serie Bijbelse personen: ‘de kamerling uit Morenland’, ofwel: de ‘eunuch uit Ethiopië.’ Een castraat dus, een mens, beroofd van zijn mannelijkheid.

Hij heeft een bijzondere ontmoeting deze morgen met diaken Philippus.

Die staat opgetekend in het boek Handelingen.

Deze vreemdeling - deze thuisloze in wat het “normale” leven heet, gebannen uit het land van “huwelijk en gezin”, zonder vanzelfsprekende “toekomst”, schijnbaar vruchteloos - hij zoekt het in Jeruzalem, in de tempel.

Zoals velen ook vandaag ‘het’ zoeken in religie, godsdienst, zingeving - misschien bij ons, vandaag.

Maar niet vinden ze meteen herkenning, troost, warmte, een dak, een thuis.

Want de taal, de ritens, soms harteloosheid of de schone gelovige schijn, kunnen een heilzame ontmoeting in de weg staan.

Toch is dit niet het laatste woord:

een engel, een vonk, een vlam kan komen en ontsteken de ervaring van liefde, van geliefd zijn, van herkend worden.

Ook en juist als vreemde, als anders geaard in het leven.

De eunuch wist van “onderdompeling” in het leven - - daar helpt geen moedertje lief tegen.

Jesaja, Jezus en ook Filippus hebben daar weet van.

Maar - weten ze ook - gedóópt worden is onderdompelen *en* opstaan.

Herrijzen uit de diepe angstige wateren ie het leven soms biedt.

We lezen Jesaja, waaruit de kamerling las.

En het verhaal van zijn ontmoeting met Filippus uit Handelingen.

PREEK

Lieve gemeente, U hoort en ziet: de kamerling uit Morenland

===MUZIEK===

1^E SCÈNE

Ik ben echt heel, heel ongelukkig geweest. Ik bedoel: weet u wat het inhoudt een eunuch te zijn? Een gecastreerde, in dienst van mijn koningin? Ik ben een eunuch - een ‘kamerling’ zegt het alles verhullende woord. Maar ik ben verdomme gewoon verminkt, opzettelijk verminkt! M’n zaakje eraf, onvruchtbaar, seksloos. Kánsloos!

En daarom “ongevaarlijk” aan het hof. Geen gevaar dat ik Hare Majesteit lastig val. Geen gevaar voor de harem van haar man. Geen gevaar dat ik geheimen verklap in de roes van een nachtelijk samenzijn, ik slaap altijd maar alleen!

Weet u wat dat is, hoe dat voelt? Ik ben geen man, geen vrouw, ik ben niks - ik ben dat allemaal kwijt. ‘Nou, je bent toch rijk’, hoor ik u zeggen. ‘En invloedrijk’? Ja, ik woon in een paleis. Ja, ik kan bij Hare Majesteit in en uitlopen. Ja, ik rijd met een dure wagen. Maar ik *ben* niemand! Wáár ben ik thuis? Bij wie ben ik thuis? Wanneer en hoe ben ik mezelf?

Mijn ouders hebben me jong laten castreren, dacht u dat ik het zelf had bedacht? ‘Dan zul je een hoge functie kunnen krijgen’, zeiden ze, ‘dat is goed voor onze hele familie, we zijn maar arm’. Ze hebben me daarvoor verminkt, voor hun eigen belang, wie doet er zoiets, de toekomst van je kind opofferen?

Als ik door de gangen van het paleis loop, dan z^íe ik de schaduwen van de mensen: ze vrezen mijn macht, maar ze lachen me uit om wie ik ben: een man zonder vrouw, of man, zonder kinderen, zonder toekomst. Wie zal later nog aan mij denken? Daarom ben ik voor de mensen een zielige, gemankeerde uitgestotene. Een balling in eigen huis, een vreemdeling onder bekenden.

===MUZIEK===

2^e SCÈNE

Ik heb het gezocht in religie. Ja: dat vindt u misschien gek, maar als je leven zo vruchteloos voelt, zo zonder waarde, dan ga je op zoek. Naar zin. Naar bevestiging. Naar ‘ergens bij horen’.

Dat was geen gemakkelijke zoektocht. Weet u wat het is met al die godsdiensten? Die gaan allemaal over mannetjes en vrouwtjes, over vader zijn, moeder zijn, vruchtbaar zijn, kinderen krijgen. Ja, ook over zon en regen, want de aarde moet vrucht dragen - maar daar heb je het al weer: alles gaat over groeien, bloeien, voortbrengen - u snapt wel, dat ik me daar niet thuis voelde.

Maar weet u wáár ik me wel thuis begon te voelen? In de godsdienst van Israëel, het Joodse geloof. Dat heeft niet zoveel op met die vruchtbaarheid en het vereren ervan.

Ze hebben een boek met verhalen waarin juist heel veel onvruchtbare mensen voorkomen, die in die verhalen een hoofdrol mogen spelen. En die dan van hun God een bijzondere vruchtbaarheid krijgen - wat ik dan maar vertaal als een heel andere vruchtbaarheid, een heel ander zinnig zijn en een heel andere toekomst krijgen dan kindertjes produceren - sorry, voor m'n taal.

In dat geloof staat niet ‘vruchtbaar zijn’ centraal, maar rechtvaardig zijn jegens anderen, liefde voor God en de naasten. Niet ‘wat je produceert’ is het belangrijkste, maar wat je kunt ontvangen. Niet jouw eigen macht en potentie, maar wat Gods Geest via ons tot stand brengt t^élt!

Ik raakte er zo van overtuigd dat ik me bij deze godsdienst moest aansluiten, dat ik besloot naar Jeruzalem, naar hun tempel te gaan, om daar te bidden tot déze bijzondere God.

U vraagt hoe het was? De *reis* erheen was indrukwekkend. Ik bedoel niet het landschap. Meer mijn ‘innerlijk landschap’. Ik reisde over alle bergen en door alle dalen en donkere wouden van mijn frustraties en verdriet - óp naar een stad van licht, van ontferming en liefde. Die hoop reisde met me mee.

Of ik het daar toen gevonden heb? Och, de tempel was mooi, maar het bedrijf eromheen viel me erg tegen. En toen ik de eigenlijke tempel wilde binnengaan, werd me de toegang geweigerd: omdat ik een eunuch ben mocht ik er niet in, dat staat in hun heilige boek, zeiden ze. Ik heb het dáár dus niet kunnen vinden...

=== MUZIEK===

3e SCÈNE

Hoe teleurgesteld ik ook was, ik heb op de lange weg terug toch in dat Boek van ze zitten lezen. Niet in dat boek waar mijn uitstoting stond beschreven, maar in één van hun Profeten, Jesaja.

Ik las over iemand die ‘als een schaap naar de slachtbank werd geleid’. Die machteloos als een lam dat geschoren wordt zijn mond dicht houdt. Die vernederd wordt en geen recht wordt gedaan. En die daarom ook geen toekomst heeft, geen kinderen - nakomelingen, geen léven heeft, wie zal het ooit nog over zijn leven hebben?

Ik was perplex! ‘Over wie gaat dit?’, dacht ik. ‘Gaat het over Jesaja zelf, voelde hij zich ook zo?’ ‘Maar het lijkt ook wel of het over mij gaat - zou dat kunnen? Of toch nog over iemand anders?’

Zo zat ik in mijn wagen te lezen, helemaal verdiept, ondergedompeld in toch weer hoopvolle gedachten!

En plotseling riep iemand: ‘Hee! Hee! Verstaát U ook wat er staát? Begrijpt u het een beetje?’

=== MUZIEK===

4^e SCÈNE

Het was Filippus. Ik kende hem niet. Maar hij was een engel. ‘Kom in mijn comfortabele wagen’, zei ik hem. En toen hij zat, stelde ik die ene vraag: over wie gaan deze indringende woorden van Jesaja?

Hij begon te vertellen. Hij begon bij Jesaja zelf. Hoe hij zijn land zag ondergaan in corruptie, hang naar macht, rijkdom - ha, ja: naar productie, vruchtbaarheid! En hoe alles en iedereen dáár aan ondergeschikt werd gemaakt. Hoe hij het op nam voor de zwakken, hoe hij hun lijden hielp dragen.

Maar het was te laat: het land ging ten onder, de mensen in ballingschap. En juist toen nam de man die daar zo aan leed het op zich om een omkeer, ja, een terugkeer aan te kondigen, hoop te verkondigen in dat diepste duister op een thuis voor de ballingen! Die taak nam hij op zich, al wist hij niet of hij het zelf nog zou beleven.

En toen ging het over ene Jezus, iemand die als alle kinderen honderden jaren later deze verhalen van jongs af aan heeft gehoord. En die op *zijn* beurt het op zich nam om het voor wie lijden op te nemen, want van alle tijden is het dat er machtigen zijn met hun onrecht én mensen die daaronder lijden. Hij nam het op zich, zonder zijn stem te verheffen en ja: hij heeft geleden en is erin verdrongen - maar God heeft hem opgewekt. God zélf neemt het op voor wie lijden - zo’n leven als dat van Jesaja, van Jezus, van allen wie lijden, het gaat niet verloren, is niet vergeefs.

‘En ik?’, vroeg ik, ‘met mijn vruchteloze leven? Zonder kinderen, wie zal ooit zeggen dat mijn leven niet vergeefs was? Gaat dit verhaal ook over mij?’

‘Het gaat ook over jou’, zei Filippus, ‘je bent zelf een geliefd kind van God en ieder die jouw verhaal hoort en leest en zich erin herkent en erdoor wordt geraakt zal van jou een kind zijn!’

Jij denkt dat je onder zult gaan in een diepe zee van vergetelheid, maar God haalt je eruit!

En toen zag ik dat water. Een sloot, wat was het helemaal. ‘Doop me!’, zei ik Filippus, ‘doop me zoals Jezus gedoopt is en de geest kreeg!’

Ik moest mijn wagen uit - net als ooit Naäman, je moet afstand doen van je macht en aanzien als je je laat dopen, *met* je wagens en paarden zou je als farao ten onder gaan en verdrinken. Ik ging het water in. Filippus bleef bij me. Toen ik kopje onderging heeft hij me vastgehouden en weer omhoog getild - dat heeft nog nooit iemand gedaan.

==== MUZIEK====

5^E SCÈNE

Op die weg door de woestijn heeft het doopwater mijn dorre vertrouwen weer tot bloei gebracht, mijn vruchteloze bestaan nieuw leven gegeven¹.

Filippus was ineens verdwenen - als een vonk die zijn werk gedaan heeft: het vuur ontsteken!

En nu lees ik verder in Jesaja en weet ik dat het ook over mij gaat: *De vreemdeling die zich met de HEER heeft verbonden, laat hij niet zeggen: ‘De HEER zondert mij zeker af van zijn volk.’ En laat de eunuch niet zeggen: ‘Ik ben maar een dorre boom.’ Want dit zegt de HEER: De eunuch die mijn sabbat in acht neemt, die keuzes maakt naar mijn wil, die vasthoudt aan mijn verbond, hem geef ik iets beters dan zonen en dochters: een gedenkteken en een naam in mijn tempel en binnen de muren van mijn stad. Ik geef hem een eeuwige naam, een naam die onvergankelijk is.[...] Mijn tempel zal heten ‘Huis van gebed voor alle volken’.*⁸ *Zo spreekt God, de HEER, die bijeenbrengt wie uit Israëel verdreven waren: Ik breng er nog meer bijeen dan al bijeengebracht zijn.*²

==== MUZIEK====

---

¹ naar Ter Linden, Het verhaal gaat.

² uit Jesaja 56,3-8